

CÍLE LEKCE

- analyzuje způsob hodnocení člověka v určité situaci
- vytvoří báseň podle zadaných kritérií
- hodnotí své dílo i dílo spolužáků
- porozumí hodnocení prostřednictvím sady kritérií
- stanovuje pro dané hodnocení vhodná kritéria

POMŮCKY

- film Smradi
- matrice pro báseň (pracovní arch)

1. Následující aktivitu lze pojmout jako provázání s předchozí lekcí; lze vnímat zároveň jako její reflexi. **Komunitní kruh.** Vyučující pustí scénu z filmu Smradi (režie Z. Tyc, 2002) v časové stopě 0:08:20 – 0:13:34, ve které je Franta obviněn postarším řidičem z toho, že mu kamenem rozbil čelní sklo automobilu.

- *Rozbil Franta podle vás sklo u automobilu? Vyučující vyzve žáky, aby se přihlásili. Podle čeho jste se rozhodovali?*
- *Jak se podle vašeho názoru choval majitel vozu? Podle čeho usoudil, že sklo rozbil Franta? Jakou formu hodnocení dané situace zvolil, resp. jakým způsobem se vyjadřoval?*
- *Jak byste řešili danou situaci vy na místě majitele vozu? A na místě Franty?*
- *Jak se podle vás zachoval Frantův otec? Jaké myšlenky mu jdou hlavou v závěru scény?*
- *Jakým způsobem se bude podle vás situace dál vyvíjet? Má nějaké řešení?*

Vyučující může pustit ještě druhou scénu filmu v časových stopách 0:44:40 – 0:45:50 a 0:53:50 – 0:55:36, ve kterých je patrné, že majitel vozu Frantu při činu opravdu neviděl, avšak obvinil ho jako pachatele na Policii.

1. **Básník.** Úkolem každého žáka je napsat báseň, která bude obsahovat:

- a) název
- b) 8 veršů
- c) sdružený rým (aabb)
- d) slova: plout, hvězdy, křišťálový, stezka, snít, havran, okno
(slova lze různě skloňovat/časovat, nesmí však být změněn slovní druh)

- Báseň žáci zapíší do připravené matrice, kterou vyučující nastříhá z pracovního archu, nakonec své dílo zhodnotí prostřednictvím známých symbolů z hodnocení jednotlivých lekcí. Svě hodnocení přeloží tak, aby nebylo vidět, a posadí se s ostatními do komunitního kruhu.
- Žáci pošlou své básně (nepodepsané) ve směru hodinových ručiček o 8 míst. Každý pečlivě přečte **dílo**, které dostal a **zhodnotí jeho kvalitu** zaškrtnutím symbolu ve druhém poli, své hodnocení opět přehne směrem nahoru. Básně pošleme ještě o 9 míst a znovu provedeme hodnocení díla, které jsme dostali.
- Nyní vyzveme žáky, aby předávali v kruhu své básně do té doby, než dojdou ke svým majitelům. Ti mohou rozbalit jednotlivá hodnocení a vyučující jim případně poskytneme prostor, aby sdělili, zda jsou s hodnocením spokojeni či nikoliv. Doporučuji však hodnotovou reflexi provést formou řízené diskuse:
 - *Jsou všechna hodnocení u téže básně stejná? Co může být důvodem různých hodnocení?*
 - *Podle čeho jste básně hodnotili?*
 - *Je takový způsob hodnocení spravedlivý?*
 - *Umožňuje takový způsob hodnocení dovědět se, co se hodnocenému na básni líbilo a za co naopak „strhnul body“?*
 - *K čemu má hodnocení sloužit? Kdo by mu měl rozumět?*
 - *Napadá vás nějaký vhodnější způsob hodnocení? Takový, aby výsledek nebyl příliš závislý na hodnotiteli?*

2. Kritéria. Vyučující vede žáky, aby si připomněli, jaké podmínky byly pro jejich dílo stanoveny. Znovu zopakuje definici popisného jazyka, o které diskutovali předchozí lekcí: popisujeme to, co můžeme vnímat našimi smysly a zároveň **vše vztahujeme ke kritériím, která jsme pro danou činnost stanovili** (nebo k obecně platným kritériím). Cesta k objektivnímu zhodnocení díla je vyhodnocení stanovených kritérií.

- Společně se žáky definujeme kritéria pro vyhodnocení jejich díla (název, 8 veršů, „povinná“ slova).
- Autor zhodnotí svou báseň podle stanovených kritérií, resp. každému kritériu přiřadí „smajlíka“.
 - *Je podle vás hodnocení podle předem stanovených kritérií objektivní?*
 - *Byly by výsledky podle tohoto způsobu hodnocení stejné od všech hodnotitelů?*
(Kritériím chybí definované hladiny míry splnění, tzv. indikátory, proto by jednotlivá hodnocení mohla být stále různá.)

3. Indikátory. Pro splnění každého kritéria můžeme vymyslet různě četnou stupnici; pro hodnocení aktivit v etické výchově budeme používat 3 hladiny:

nejvyšší hladina	★★	kritérium splněno výborně
střední hladina	★	kritérium splněno, tolerujeme i drobné nedostatky
nejnižší hladina	☹	kritérium nebylo splněno

Vyučující bude společně se žáky konkrétně definovat hladiny u jednotlivých kritérií aktivity „Básník“.

Kritéria	★★	★	☹
Název básně	Název přímo souvisí s básní.	Název s básní nesouvisí, není příliš vhodný	Báseň žádný název nemá
Počet veršů	8	7 nebo 9	méně než 7 nebo více než 9
Sdružený rým	Sdružený rým jsem dodržel/a v celé básni	Sdružený rým jsem dodržel/a alespoň u 6 veršů	Sdružený rým jsem dodržel/a u méně než 6 veršů.
„Povinná“ slova	Báseň obsahovala všechna předepsaná slova v určených slovních druzích.	Báseň obsahovala všechna slova, autor však u nich různě změnil původní slovní druh.	Báseň neobsahovala všechna předepsaná slova.

Nyní je čas, aby každý autor své dílo znovu zhodnotil podle nově definovaných indikátorů.

- *Je takový způsob hodnocení objektivní? Byly by výsledky podle tohoto způsobu hodnocení stejné od všech hodnotitelů?*
- *Je podle vás takový způsob hodnocení spravedlivý?*
- *Lze učinit podle takového hodnocení závěry? Podle čeho rozhodneme, zda byl úkol jako celek splněn výborně, s drobnými nedostatky nebo jeho řešení je nevyhovující?*
- *Měl by se výsledek řídit podle průměru? Nebo podle nejlépe splněného kritéria? Či naopak podle nejhůře naplněné hladiny?*

Košťálová¹ upozorňuje, že je třeba řídit se **nejnižší dosaženou hladinou**. Jako příklad uvádí práci ševce. Bota, která je ušita z vynikajícího materiálu, má pohodlný a přitom moderní střih, kvalitní podrážku, ale jedna z páru bude menší, nebude zákazníkem hodnocena příznivě, naopak si ji nikdo nekoupí, vzhledem k její různé velikosti. Pár bot jako celek bude nevyhovující.

1. Každý žák zhodnotí svou práci v této lekci prostřednictvím nabízené sady kritérií.

Kritéria	★★	★	☹
Individuální práce Básník	Napsal/a jsem báseň a dodržel/a jsem všechna předepsaná kritéria.	Napsal/a jsem báseň, ale jedno z kritérií jsem nedodržel/a.	Do aktivity jsem se nezapojil/a. Při tvorbě jsem nedodržel/a více než 1 kritérium.
Zapojení se do diskuse	Během lekce jsem se sám/sama zapojil/a do diskuse alespoň 2krát.	Do diskuse jsem se sám/sama zapojil/a alespoň jednou.	Do diskuse jsem se zapojil/a pouze, když jsem byl vyzván/a. Nezapojil/a jsem se.

¹ KOŠŤÁLOVÁ, Hana, Šárka MIKOVÁ a Jiřina STANG. *Školní hodnocení žáků a studentů: se zaměřením na slovní hodnocení*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2008. s. 100, 101. ISBN 978-807-3673-147.

Blank writing area with a header box and 15 horizontal dotted lines.

Blank writing area with a header box and 15 horizontal dotted lines.

Blank writing area with a header box and 15 horizontal dotted lines.

Blank writing area with a header box and 15 horizontal dotted lines.

Blank box for writing.

Blank box for writing.

Blank box for writing.

Blank box for writing.

